

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा नवम्बर्-दिसम्बर् - २०१६

कक्षा - शास्त्रिप्रथमवर्षम् (SEM-1)

प्रश्नपत्रम् - ५

गुणाः - ७०

विषयः - नव्यव्याकरणम्

कोड - C.C-1.1.1

समयः - ३:०० तः ६:००

दिनाङ्कः - ९.१२.२०१६

सन्दर्भग्रन्थः - वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी

प्रथमान्वितिः (युनिट - १)

- प्रश्नः १ त्रिषु कौ अपि द्वौ उत्तरयत (८)
- (अ) परस्मैपदसंज्ञा केषां प्रत्ययानां भवति? सम्बद्धानि सूत्राणि उल्लिख्य स्पष्टायत।
(आ) पूर्वार्धे कथितास्तुर्यपञ्चमाध्यायवर्तिनः।
प्रत्यया अथ कथ्यन्ते तृतीयाध्यायगोचराः॥ इयं कारिका व्याख्येया।
(इ) उपसर्गेण धात्वर्थो बलादन्यत्र नीयते।
प्रहाराहारसंहारविहारपरिहारवत्॥ इयं कारिका व्याख्येया
- प्रश्नः २ द्वयोः किमपि एकम् उत्तरयत (८)
- (क) परस्मैपदानां णलतुसु...इत्यादिसूत्रं विलिख्य सोदाहरणं व्याख्यात
(ख) इमे रूपे साधयत - भवितासि, भवेयुः।
- प्रश्नः ३ कयोः अपि द्वयोः विषये टिप्पणी लेख्या (४)
- (क) 'तुह्योस्तातडाशिष्यन्यतरस्याम्' इति सूत्रं व्याख्यात।
(ख) 'ङितः चतुर्णांतामादयः क्रमात्स्युः' इत्येतां पङ्क्तिं व्याख्यात।
(ग) 'तिप्तस्झि..' इत्यादिसूत्रं प्रपूर्य व्याख्यात।
- प्रश्नः ४ सप्तसु केषाञ्चित् पञ्चानाम् एकवाक्येन उत्तराणि लेख्यानि (५)
- (क) 'भवन्ति' इत्यत्र द्वयोः अकारयोः स्थाने अकारः (पररूपं) केन सूत्रेण भवति?
(ख) आत्मनेपदसंज्ञाविधायकं सूत्रं किम्
(ग) सिप्-प्रत्ययस्य स्थाने यः हि-आदेशः भवति सः पित् भवति, अपित् वा भवति?
(घ) आशीर्-लिङ् आर्धधातुकः भवति सार्वधातुकः वा भवति?
(ङ) भू-धातोः लोट्-मध्यमपुरुषे हेलोपः केन सूत्रेण भवति
(च) 'सार्वधातुकार्धधातुकयोः' इति सूत्रं कस्य विधानं करोति
(छ) भूधातोः परस्य सिचः लोपः केन सूत्रेण भवति?

द्वितीयान्वितिः (युनिट - २)

- प्रश्नः ५ त्रिषु कौ अपि द्वौ उत्तरयत (८)
- (अ) 'इजादेश्च गुरुमतोऽनृच्छः' इति सूत्रं विस्तरेण व्याख्यात
(आ) 'लिटस्तझयोरेशिरेच्' इति सूत्रं विस्तरेण व्याख्यात।
(इ) शितपा शपा... इत्येतां कारिकां प्रपूर्य अर्थविवरणं कुरुत
- प्रश्नः ६ द्वयोः किमपि एकम् उत्तरयत (८)
- (क) सेक्सृप्...इत्येतां कारिकां प्रपूर्य व्याख्यात।
(ख) 'एकाच उपदेशोऽनुदात्तात् सूत्रमेतत् व्याख्यात।

- प्रश्न: ७ चतुर्षु कयोः अपि द्वयोः उत्तरं लेख्यम् (४)
- (क) अजन्तोऽकारवान्वा.. इति कारिकां प्रपूर्य विवेचयत
- (ख) आम्प्रत्ययवत्.. इत्येतत् सूत्रं प्रपूर्यविवेचयत।
- (ग) 'एकारोच्चारणं ज्ञापकं तडादेशानां टेरेत्वं न इति' इत्येतां पङ्क्तिं सोदाहरणं व्याख्यात।
- (घ) 'नेर्गदनद...' इत्यादिसूत्रं प्रपूर्य व्याख्यात।
- प्रश्न: ८ सप्तसु केषाञ्चित् पञ्चानाम् एकवाक्येन उत्तराणि लेख्यानि (५)
- (क) 'एधते' इत्यत्र टेरेत्वं केन सूत्रेण भवति?
- (ख) 'आनर्द' इत्यत्र नुट् केन सूत्रेण भवति?
- (ग) चक्रे इत्यत्र अभ्यास-ककारस्य स्थाने च-कारः केन सूत्रेण भवति?
- (घ) एधाञ्चकृद्धे इत्यत्र धस्य मूर्धन्यः आदेशः केन सूत्रेण भवति?
- (ङ) 'एत ऐ' कुत्र क्रियते?
- (च) पस्पर्थे इत्यत्र पकारस्य द्वित्वं केन सूत्रेण भवति?
- (छ) एध्-धातोः लुङि प्रथमपुरुषैकवचनान्तं रूपं किम्?
- तृतीयान्वितिः (युनिट - ३)
- प्रश्न: ९ कौ अपि द्वौ उत्तरयत (८)
- (अ) अन्यूप्रत्ययान्तो धातुः इत्येतत् सूत्रं सोदाहरणं व्याख्यात।
- (आ) ऊडाबन्ताश्च इत्येतत् सूत्रं व्याख्यात।
- (इ) 'प्रत्ययग्रहणं किम्? - देपयते: क्विप् द्यू' इत्येतां पङ्क्तिं व्याख्यात।
- प्रश्न: १० किमपि एकम् उत्तरयत (८)
- (ई) लिङ्गानुशासनस्य सामान्यं परिचयं लिखत
- (क) शष्कुलिराजि... इत्यादिसूत्रं प्रपूर्य विवेचयत
- प्रश्न: ११ द्वयोः कस्यापि एकास्य विषये टाम्पणी लेख्या (२)
- (क) 'लिङ्गमशिष्यं लोकाश्रयत्वान्लिङ्गस्य'
- (ख) अबादीनां पञ्चानां स्त्रीत्वं बहुत्वं च।
- प्रश्न: १२ चतुर्षु कयोश्चित् द्वयोः एकवाक्येन उत्तराणि लेख्यानि (२)
- (क) मति-शब्दः कस्मिन् लिङ्गे वर्तते?
- (ख) स्थूणोर्णयोः किं लिङ्गम्?
- (ग) तलन्ताः कस्मिन् लिङ्गे भवन्ति?
- (घ) विंशति-शब्दस्य लिङ्गं किम्?

***